

S Helen Timperley, profesorico z Aucklandske univerze na Novi Zelandiji, se je pogovarjala **mag. Barbara Lesničar**

GLAS UČENCA IN FORMATIVNO SPREMLJANJE Z ROKO V ROKI

Student Voice and Formative Assessment Hand in Hand: Conversation with dr. Helen Timperley

► Dr. Helen Timperley

Mag. Barbara Lesničar, pedagoška svetovalka na Zavodu RS za šolstvo, je posnela intervju s profesorico Helen Timperley, ki smo ga novembra 2019 predvajali na mednarodni konferenci CIDREE *Student Voice in Education*. Želimo, da bi bil dostopen tudi tistim, ki se konference niso udeležili, zato smo se na uredniškem odboru revije odločili, da ga objavimo v tokratni številki revije Vzgoja in izobraževanje.

Zakaj je pomembno zagotoviti učno okolje, v katerem je slišan glas učencev?

V izobraževanju gre predvsem za UČENJE. Včasih se mi zdi, da na to kar malo pozabljamo. GLAS UČENCA učiteljem sporoča, kaj je zanje izvedljivo in kaj ne. Menim, da bi bilo dobro, da bi učenci skupaj z učitelji oblikovali takšna učna okolja, ki bi bila zanje učinkovita.

Pri glasu učenca gre torej za pridobivanje predlogov učencev oziroma za to, da pridobimo vse učence in jih povprašamo, kako se lahko nekaj naučimo skupaj. To vpliva na zavzetost učencev in njihovo motiviranost za učenje. Namesto da bi se drugi odločali zanje, kako naj se učijo in kaj naj se učijo, jih raje vključimo v celoten proces, kar močneje vpliva na motivacijo.

Kaj nam je lahko v pomoč pri izgradnji partnerskega odnosa med učiteljem in učenci?

Meni je v največjo pomoč vključitev učiteljev v raziskovanje lastne prakse, kjer si zastavijo vprašanja, kdo so moji učenci, kaj se dogaja z njimi, kako se oni učijo ... Če si učitelji resnično zastavijo ta vprašanja z zornega kota učencev, če jih resnično zanima, kaj se dogaja z njihovimi učenci, potem lahko od učencev izvedo veliko stvari, za katere nikoli poprej niso mislili, da so sploh mogoče. In to igra odločilno vlogo pri vpeljevanju sprememb. Stvari, ki nas presenetijo, lahko pomembno vplivajo na to, da nekaj spremenimo.

Pogosto pridobimo zelo veliko podatkov o učencih, a jih ne uporabimo. Pravzaprav jih le redko uporabimo. Kaj se pravzaprav zares dogaja z našimi učenci? Pri tem nikakor ne krivim učiteljev. Ti imajo ogromno dela in o učencih imamo ogromno najrazličnejših informacij. In učitelji ne morejo narediti vsega. Vendar pa je pri proučevanju podatkov o učencih pomembno, da jim pri tem pomagamo. Ključno vlogo imajo pri tem ravnatelj, ki skupaj z učitelji razmišljajo ob vprašanjih: kdo so ti učenci, kako živijo in kako doživljajo učenje. To učinkuje bistveno bolj, kot če učiteljem rečemo, tukaj imamo nekaj podatkov o učencih, uporabite jih in o njih razmislite ...

Bolje je, da učitelji sodelujejo med seboj, se skupaj učijo in razpravljajo, kako bi lahko pomagali učencem, da se bodo učili čim bolj učinkovito.

Kako se formativno spremljanje povezuje z glasom učenca?

Pri FORMATIVNEM SPREMLJANJU gre v bistvu za GLAS UČENCA. Formativnega spremljanja ni mogoče udejanjati, ne da bi vključili učence v sooblikovanje učnega procesa, kar nam omogoča, da dobimo vpogled v to, kje so učenci, kaj vedo, s čim imajo težave, katere osebne cilje so si zastavili. Poleg vprašanj, kaj se učijo in kako, je pomembno tudi, kako

učenci to doživljajo. Gre za ključno vprašanje motivacije. Če formativno spremljanje ločite od glasu učenca, potem ga udejanjate zelo površinsko.

Pri formativnem spremljanju gre tudi za zelo drugačne odnose med učitelji in učenci. Učitelji ustvarjajo učno okolje za učence, pri čemer pa jih morajo vključiti, če želimo, da bodo dosegli učne cilje, zapisane v učnih načrtih. Tega pa ni mogoče narediti, ne da bi vedel, kako razmišljajo učenci, kaj jim je pomembno in kaj si želijo. Učenci pa morajo vedeti, kaj bodo morali znati in kaj pomeni biti uspešen, če želimo, da jim bo zares uspelo.

Ne moremo le odpreti učnega načrta in na učence preložiti, da sami izberejo učne cilje, ker še niso dovolj zreli in nimajo dovolj znanja, da bi to naredili sami. Lahko pa jim povemo, kaj se je treba naučiti, pri čemer imajo možnost izbire, da se učijo na njim najbolj ustrezen način.

Lahko se odločimo za projekt, ki je učencem zanimiv, in jim tako omogočimo, da cilje dosežejo po tej poti. Pri tem potrebujejo mejnike in kriterije uspešnosti, da razumejo, kako uspešni so na poti usvajanja teh ciljev.

Torej, GLAS UČENCA in FORMATIVNO SPREMLJANJE gresta neločljivo z roko v roki.

► Video z dr. Helen Timperley, ki smo ga prikazali na CIDREE konferenci.